

ZADANIE 2.5: Prace eksperckie związane z rozporządzeniem UE w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (NRL)

Paweł Radzikowski
Zakład Systemów i Ekonomiki
Produkcji Roślinnej

Puławy

17 grudnia 2024

Kontekst

W dniu 18 sierpnia 2024 roku weszło w życie **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych**. Na jego podstawie będą tworzone **Krajowe Plan Odbudowy Zasobów Przyrodniczych**.

Rozporządzenie zakłada między innymi:

- Odnowę 30% torfowisk i gleb organicznych do 2030 r., z czego co najmniej jedna czwarta poprzez ponownie nawodniona;
- 40% do 2040 r., z czego co najmniej jedna trzecia poprzez ponownie nawodniona;
- 50% do 2050 r., z czego co najmniej jedna trzecia poprzez ponownie nawodniona;
- wskazanie trendu wzrostowego wskaźnika zasobów węgla organicznego w glebach mineralnych gruntów uprawnych, mierzonego w tonach węgla organicznego/ha, na głębokości od 0 do 30 cm.

Zakres badań

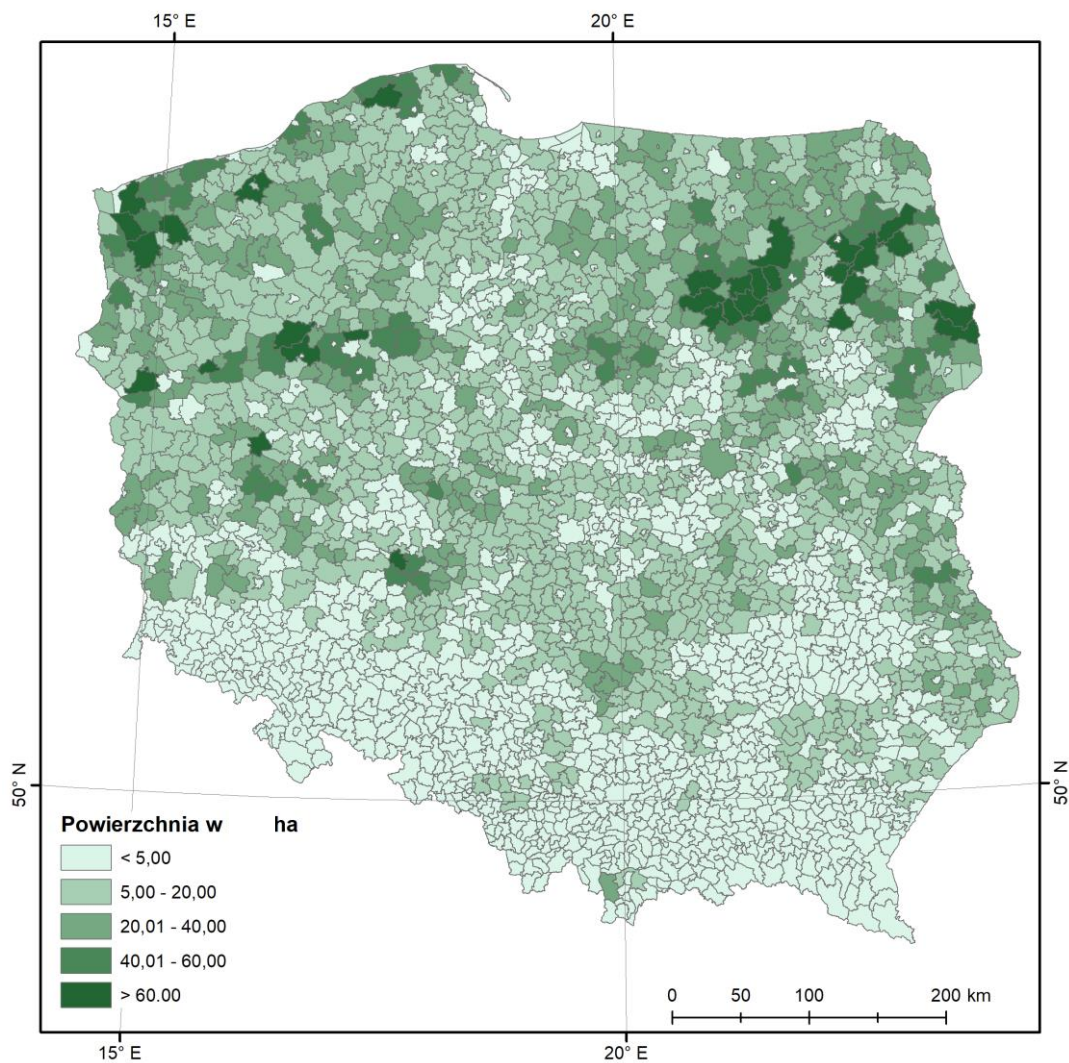
Zasoby węgla
organicznego w glebach
mineralnych gruntów
uprawnych

Gleby organiczne
użytkowanych rolniczo,
które są osuszonymi
torfowiskami

CELE DC 5.2

1. Identyfikacja i wskazanie obszarów przeznaczonych do odbudowy zasobów przyrodniczych.
  2. Określenie stanu wyjściowego oraz poziomu docelowego przedmiotowych wskaźników.
  3. Identyfikacja działań zaplanowanych w PS 2023-2027 w zakresie warunkowości oraz Interwencji I i II filara odpowiadających na potrzeby NRL.
  4. Zidentyfikowanie praktyk rolniczych służących osiągnięciu celów.
  5. Wsparcie przy tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych.
-

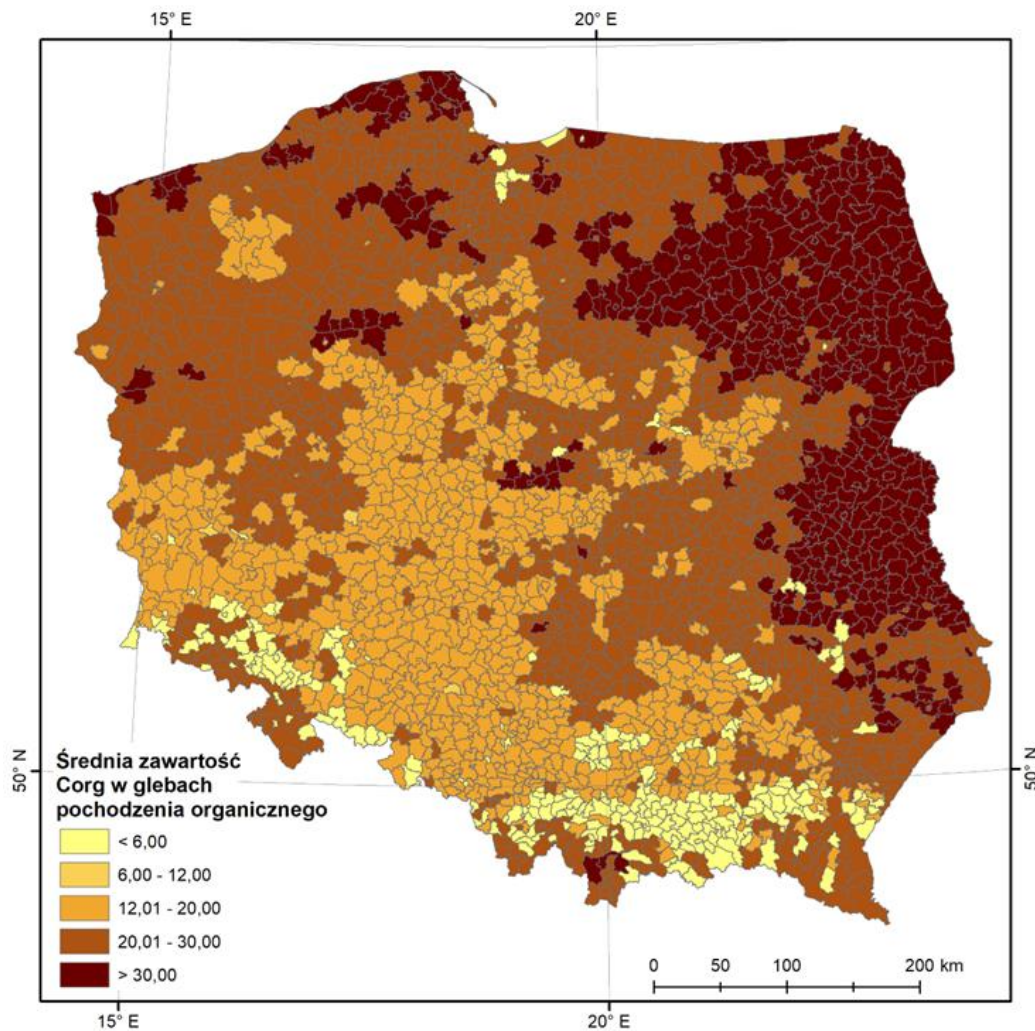
1. Identyfikacja i wskazanie obszarów przeznaczonych do odbudowy zasobów przyrodniczych

Rys. 1. Rozmieszczenie gleb organicznych (torfowych i torfowo-mułowych) na terenie kraju.

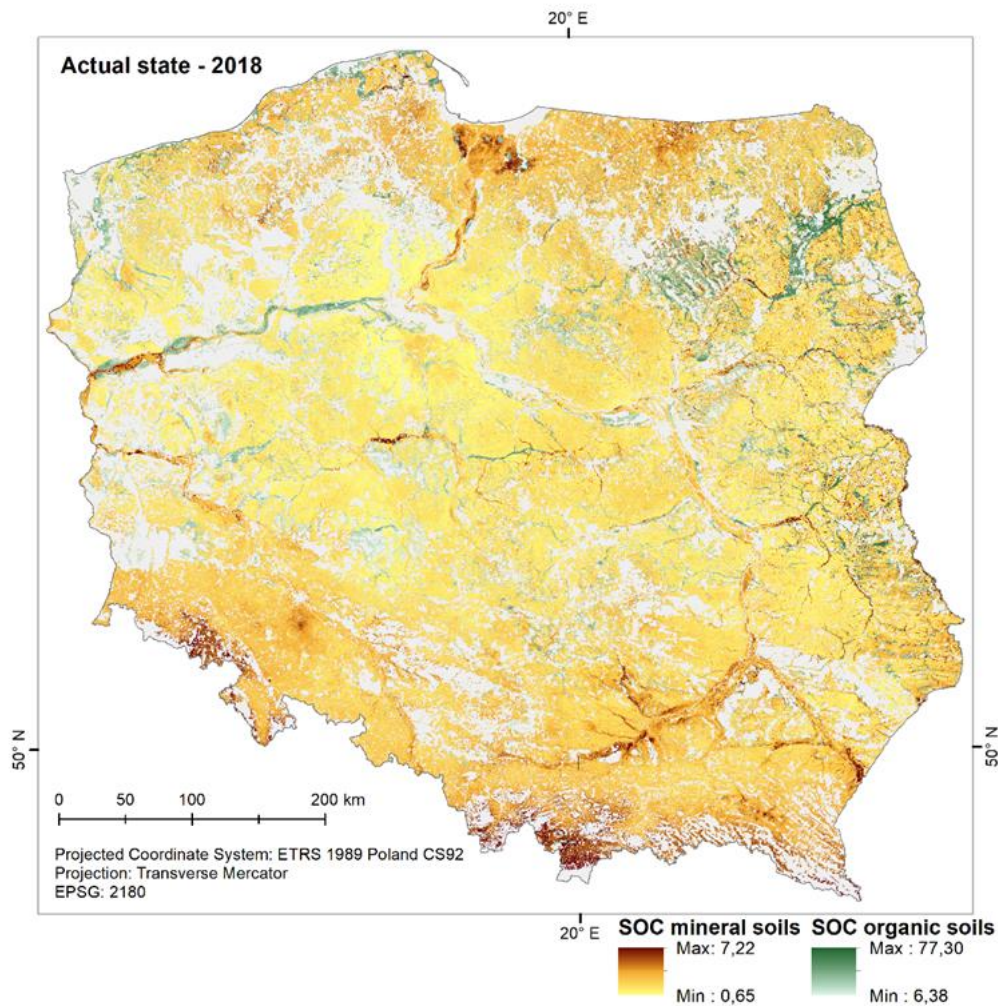

2. Określenie stanu wyjściowego oraz poziomu docelowego przedmiotowych wskaźników.

Rys. 2. Średnia zawartość węgla organicznego [% C_{org}] w glebach na terenie kraju.

2. Określenie stanu wyjściowego oraz poziomu docelowego przedmiotowych wskaźników.

Rys. 3. Zawartość węgla organicznego w glebach mineralnych i pochodzenia organicznego użytkowanych rolniczo opracowanych na podstawie II tury monitoringu stanu agrochemicznego gleb w skali kraju (baza danych IUNG-PIB na 2018 rok) z uwzględnieniem grup płatności w ramach WPR. Źródło: Boutier et al. 2024

3. Identyfikacja działań zaplanowanych w PS PROW 2023-2027 w zakresie warunkowości oraz Interwencji I i II filara odpowiadających na potrzeby NRL.

Stwierdzono co najmniej pięć mechanizmów PROW oddziałujących synergicznie z procesem renaturyzacji gleb torfowych. Były to norma GAEC2, do pewnego stopnia GAEC9, w niewielkim stopniu, Ekoschemat I.4.5 Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych oraz interwencje I8.1 i I8.2 (warianty: 1.6, 2.6, 1.7 i 2.7) związane z ochroną siedlisk torfowisk i siedlisk wodniczki.

---

3. Identyfikacja działań zaplanowanych w PS 2023-2027 w zakresie warunkowości oraz Interwencji I i II filara odpowiadających na potrzeby NRL.

Do osiągnięcia trendu wzrostowego węgla organicznego w glebach mineralnych przyczyniało się w ocenie IUNG ponad 40 różnych mechanizmów PS PROW, w tym:

- 8 z 9 norm GAEC,
- 11 ekoschematów,
- 10 interwencji środowiskowych (wybrane warianty),
- 3 rodzaje inwestycji
- 7 form wsparcia dochodów.

Jako najważniejsze praktyki oceniono ekoschematy, gdyż obejmowały one największy obszar użytków rolnych

---

4. Zidentyfikowanie praktyk rolniczych służących osiągnięciu celów nie objętych wsparciem WPR

Rys. 4. Paludikultura. Źródło: projekt MIXED, German Network

4. Zidentyfikowanie praktyk rolniczych służących osiągnięciu celów nie objętych wsparciem WPR

Jako praktyki niewspierane bezpośrednio przez WPR wskazano:

- permakulturę,
- rolnictwo regeneratywne,
- stosowanie biowęgla,
- kompostowanie.

5. Wsparcie przy tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych

Cel 5 realizowano na bieżąco poprzez udział w spotkaniach i szkoleniach dotyczących tworzenia planów odbudowy ekosystemów na poziomie państw członkowskich.:

- Udział w 8th ad-hoc meeting on future NRP 27.09.2024
  - Udział w sesji Beyond Grants: Valuing Wetlands 29.10.2024
  - 25.03.2024 Spotkanie robocze zespołu ekspertów NRL IUNG PIB
  - Udział w spotkaniu 04.04.2024 z MRiRW
  - Udział w spotkaniu 22.10.2024 w MRiRW, prezentacja stanu wiedzy na temat stanu wskaźników docelowych NRL i GAEC2.
  - Udział w spotkaniu KPO ZP (21.11.2024)
-

5. Wsparcie przy tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych

Przegląd i ocena dokumentów:

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych. 2022/0195 (COD)
  - ZAŁĄCZNIKI do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych. Bruksela, dnia 22.6.2022 r. COM(2022) 304 final ANNEXES 1 to 7
  - Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on nature restoration - Analysis of the final compromise text with a view to agreement (stycz. 2024).
  - Komplet dokumentów NRL (COM(2022)304
  - Dokument KPO ZP z załącznikami
  - Hands-on Manual n re-wetting. Sunna Áskelsdóttir, Pawel Pawlaczyk.
  - Konwencja o obszarach wodno-błotnych. (2021). Globalne wytyczne do ponownego nawodnienia i odtwarzania torfowisk. Raport Techniczny Ramsar nr 11. Gland, Szwajcaria: Sekretariat Konwencji o obszarach wodno-błotnych.
-

Mierniki

- 1) Wskazanie obszarów przeznaczonych do odbudowy zasobów przyrodniczych oraz określenie ram realizacji NRL – 100%
- 2) Wskazanie wartości początkowej dla 2 wskazanych wskaźników oceny odnowy zasobów przyrodniczych oraz poziomu docelowego wskaźników – 100%
- 3) Wskazanie istniejących praktyk PS WPR realizujących cele NRL oraz zidentyfikowanie praktyk rolniczych służących osiągnięciu celów – 100%

Raport końcowy z zadania 2.5 Prace eksperckie związane z rozporządzeniem UE w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (NRL)

Dziękujemy serdecznie!

Paweł Radzikowski

Zakład Agroekologii i Ekonomiki

Sylwia Pindral

Zakład Gleboznawstwa i Analiz Środowiskowych

Jolanta Bojarszczuk

Zakład Uprawy Roślin i Jakości Plonu

Jacek Niedźwiecki

Zakład Gleboznawstwa i Analiz Środowiskowych

Bożena Smreczak

Zakład Gleboznawstwa i Analiz Środowiskowych

Puławy

17 grudnia 2024
